

Legionellainfektion (lunginflammation eller "legionärssjuka") och pontiacfeber, patientinformation

Smittskyddsläkarnas smittskyddsblad

Legionellabakterier orsakar legionärssjuka och pontiacfeber

Legionärssjuka (lunginflammation) fick sitt namn på 1970-talet i USA, då veteraner från militären (legionärer) insjuknade i lunginflammation.

Pontiac feber (feber och hosta utan lunginflammation) upptäcktes första gången i Pontiac i USA.

Legionellabakterier

Det finns många olika legionellaarter. Legionella pneumophila är den som främst förknippas med sjukdom, medan Legionella longbeachae är vanlig vid sjukdom som man fått via jordkontakt. Legionellabakterier finns normalt i liten mängd i vattendrag och i grundvatten. Bakterierna kan också finnas i trädgårdsjord, jordpåsar och komposter. Bakterierna växer bäst vid temperaturer på 20–45 °C och rikliga mängder kan därför uppstå i stillastående vatten i duschslangar eller vattenledningar (särskilt i slutet av rörsystem).

Legionärssjuka

Hur smittas man?

Om bakterierna fått möjlighet att föröka sig kan man smittas genom att andas in vattendimma (aerosol) eller dammande jord. Vattenaerosol uppkommer om man spolar kraftigt i ett handfat eller duschar. Även kyltorn, bubbelpooler, större klimatanläggningar och motsvarande kan bilda vattenaerosol med risk för spridning av legionellabakterier.

Smittan kan inte överföras från människa till människa. Du behöver därför inte vara orolig för att smitta personer i din omgivning. Det är ofarligt att dricka vatten med legionellabakterier.

Särskilt mottagliga personer

Den som har nedsatt immunförsvar är speciellt mottaglig för legionellainfektion. Rökning och hög ålder kan också göra en mer mottaglig. Man har också funnit att fler män än kvinnor insjuknar.

Vilka är symtomen på legionärssjuka?

Vanliga symtom vid legionärssjuka är hög feber, huvudvärk, muskelvärk och torrhosta. Diarré och förvirring kan förekomma.

Hur behandlas legionärssjuka?

Infektionen går att behandla med specifikt antibiotikum, men inte med penicillin som är standardmedel vid vanlig lunginflammation. Efter en lunginflammation kan man känna sig trött under några veckor.

Hur lång tid tar det att få legionärssjukan efter att man andats in legionellabakterier?

Tiden från det att man smittas till man blir sjuk (inkubationstiden) är 4-14 dagar, oftast 5-6 dagar. I enstaka fall upp till tre veckor.

Pontiacfeber

Vad är pontiacfeber?

Pontiacfeber är en reaktion på att man andats in legionellabakterier, utan att dessa växer till i lungorna. Symtomen brukar komma 5-72 timmar efter att man utsatts för smitta, t.ex. efter bad i bubbelpool. Sjukdomsbilden liknar en lindrig influensa med feber, ont i kroppen och torrhosta. Symtomen går över av sig själv på 5-6 dagar.

Tänk efter - var kan du ha smittats?

En genomgången legionellainfektion ger inte immunitet och man kan därför smittas och insjukna på nytt. Därför är det viktigt att hitta smittkällan. Din läkare kommer att fråga dig om var du kan ha blivit smittad. Oftast kommer smittan från olika vattenaerosolkällor, men kontakt med jord kan också vara orsaken till vissa typer av legionärssjuka.

Det kan bli aktuellt att kontrollera vattentemperatur och/eller ta vattenprov från vattenledningssystemen i den fastighet där du bor. Oftast utförs provtagningen av personal från kommunens miljö- och hälsoskyddskontor, men det är alltid fastighetsägaren som är ansvarig för att fastigheten inte riskerar att sprida legionellabakterier. Fastighetsägaren är även kostnadsansvarig för åtgärder.

Beslut om att ta vattenprover brukar göras i samråd mellan smittskyddsläkaren och kommunens miljö- och hälsoskyddskontor.